

Hulp voor broedende huismussen in de Kerkelanden in Hilversum

Dick A. Jonkers

Rond 20 april 2014 troffen medewerkers van het Gooi's Bouwbedrijf bij werkzaamheden op de daken van woningen aan het Menno Simonszshof in de Kerkelanden (Hilversum) negen nesten aan met daarin broedende huismussen. Het werk werd stil gelegd en de opdrachtgever de Woningcoöperatie het Gooi en Omstreken werd in kennis gesteld van de ontstane situatie. Hoe nu verder? Het verstoren van nesten van beschermde inheemse diersoorten is een overtreding van de Flora- en faunawet. In overleg met diverse betrokkenen is naar een oplossing gezocht. Er waren twee uitgangspunten. Ten eerste dat de huismussen het broeden moesten kunnen voortzetten en hun broedsel zou uitvliegen. Als tweede, dat de werkzaamheden zouden worden uitgevoerd zonder schade aan hen te berokkenen. In het onderstaande relaas wordt geschetst hoe een en ander is verlopen.

Situatieschets

De Kerkelanden is een woonwijk in Hilversum. Het merendeel deel van de woningen is gebouwd van 1967 tot en met 1975. De oudste woningen zijn dus al meer dan veertig jaar oud. De wijk bestaat vooral uit hofjes met geschakelde eengezinswoningen. Het Menno Simonszshof is er daar een van. De daken zijn daar gedekt met sneldekkpannen, waaronder zich huismussen hebben gevestigd. Het Gooi's Bouwbedrijf heeft vastgesteld dat de nesten zich altijd op de 'bouwmuur' bevinden, op de muur tussen twee woningen onder de dakpannen. Normaal belemmeren de panlatten de toegang, maar net bij deze scheidingmuur kruipen de huismussen onder de pannen.

Gedragcode Flora- en faunawet

Er is een Gedragcode Flora- en faunawet voor de Bouw- en ontwikkelingssector. Hierin wordt vermeld, dat voor aanvang van werkzaamheden een inventarisatieonderzoek moet zijn uitgevoerd naar de aanwezigheid van alle in het wild levende planten- en diersoorten. Naar aanleiding van zo'n onderzoek kan men vervolgens bepalen wanneer en hoe werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

In dit geval was de opdrachtgever voor de werkzaamheden in het Menno Simonszshof de Woning-coöperatie het Gooi e.o. Die heeft echter verzuimd om een dergelijk onderzoek te laten uitvoeren. Het bouwbedrijf (Gooi's Bouwbedrijf) had moeten nagaan, of de opdrachtgever in voldoende mate de bepalingen uit de Flora- en faunawet naleefde.

De belanghebbenden gaven aan, dat de werkzaamheden aanvankelijk gepland stonden voor het afgelopen najaar. Door diverse oorzaken moesten deze worden uitgesteld en liepen ze nu parallel met het broedseizoen.

Een eerste overleg

Het Gooi's Bouwbedrijf had duidelijk een probleem en zocht op 30 april contact met de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken en zo werd ik ingeschakeld om mee te denken om over de ontstane situatie te adviseren. Naar mijn mening zou het mogelijk moeten zijn om uit de impasse te raken in gezamenlijk overleg. Met Het Gooi's Bouwbedrijf uit Naarden, de opdrachtnemer, de opdrachtgever Woning Coöperatie het Gooi e.o. uit Hilversum en de Vogelwerkgroep die op kwam voor de belangen van de vogels. Zij zouden hiervoor rond de tafel moeten gaan zitten.

Verder zou daar, in verband met de overtreding van de Flora- en faunawet het team milieu van de politie bij betrokken moeten worden. De huismus is in artikelen 4 en 11 van de hiervoor genoemde wet niet alleen aangewezen als beschermde inheemse diersoort, die niet verstoord mag worden. Hij staat ook op de Rode Lijst.

Het eerste overleg is gehouden op 1 mei 2014 bij de locatie op het Menno Simonszshof. Deelnemers waren het Gooi's Bouwbedrijf, de Woning Coöperatie het Gooi e.o. en namens de politie vertegenwoordigers van het team milieu. Tijdens dit overleg is aangegeven, dat er voorlopig niet gewerkt zou worden aan de daken. Het vervangen van de beglazingen zou wel verder worden voortgezet. De vertegenwoordigers van de opdrachtnemer en opdrachtgever vroegen zich wel af wanneer het verantwoord was om weer verder te gaan met hun werk. Als dat weken c.q. maanden stil zou liggen, zouden de consequenties voor hen aanzienlijk zijn.

Er is daarna ook gesproken over het aanbieden van alternatieve nestelmogelijkheden, bijvoorbeeld door het aanbrenge van een zogenaamde vogelvide. Door de huidige werkzaamheden zal het dak namelijk zo worden afgesloten dat het voor de huismussen niet meer mogelijk wordt om

onder de dakpannen te gaan nestelen. Een vogelvide is een goed alternatief. De mussen kunnen zich wel onder de dakpannen vestigen. Tegelijkertijd voldoet het dak/woning aan de eisen die worden gesteld in het Bouwbesluit. Het Gooi's Bouwbedrijf en de Woning Coöperatie Het Gooi e.o. meldden mee te willen werken aan zo'n vogelvide. Daarop is aan eerstgenoemde de opdracht verstrekt om vóór het bouwoverleg een week later een offerte te overleggen hoeveel de aanschaf van het aantal noodzakelijke vogelvides zou gaan kosten.

Samenvattend kan worden gesteld, dat zowel het Gooi's Bouwbedrijf als de Woning Coöperatie het Gooi e.o. het oogmerk hadden om tot een goede oplossing te komen.

Naar aanleiding van het overleg is daarna contact gezocht met mij door een van de handhavers. Het verzoek was of het mogelijk was de aannemer en de woningcoöperatie te adviseren op welke momenten de werkzaamheden wel konden worden uitgevoerd. Hiervoor zou een inspectie van de daken en een controle op de aanwezigheid van nesten en een nieuw overleg nodig zijn.

Spijkers met koppen slaan

Op 7 mei was er een tweede bouwoverleg met alle partijen. Een vertegenwoordiger van bouwbedrijf had een voorbeeld van de vogelvide meegenomen en gaf aan dat deze vides voortaan op de bouwmuur zullen worden gemonteerd. Het Gooi's Bouwbedrijf heeft namelijk geconstateerd dat nesten zich altijd hierop, pal onder het

dak bevinden. Dit houdt in dat de vides zullen worden geplaatst op de muur tussen twee woningen en ook bij de buitenmuren..

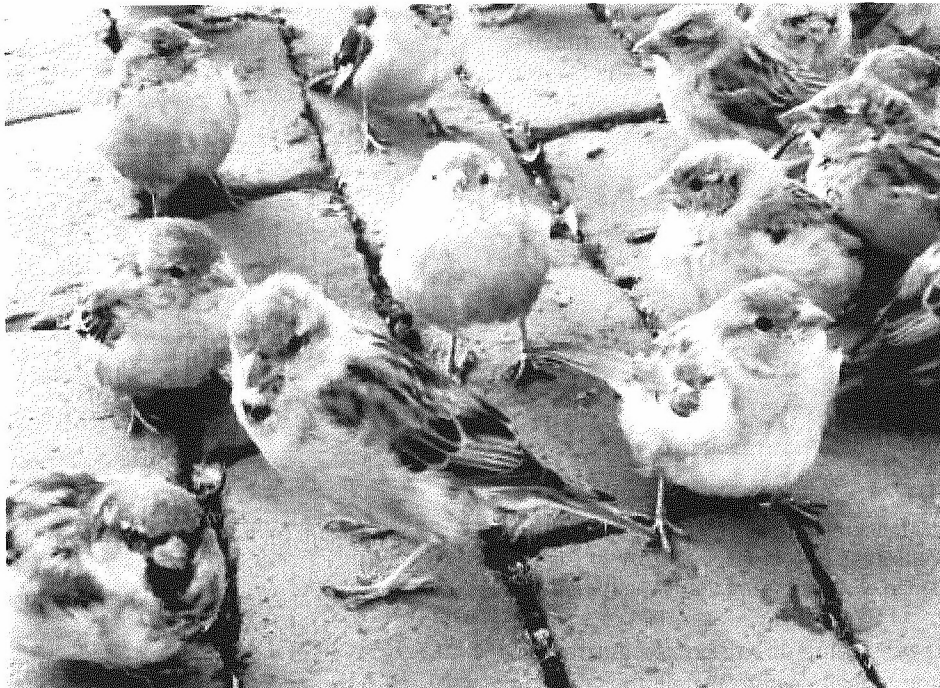
Werkzaamheden worden uitgevoerd op het moment dat de nesten leeg en verlaten zijn. Om dit laatste vast te stellen worden controles gehouden. Zolang er eieren en jongen in het nest aanwezig zijn wordt hier niet gewerkt.

Pas wanneer een nest leeg is, mag men de toegang tot dit nest versperren met gaas. Zo gauw het vervolgens mogelijk is, worden de werkzaamheden aan het dak uitgevoerd. Het gaat hier om afrapen van dakpannen, het aanbrengen isolatie, werkzaamheden aan de dakgoot en het terug leggen van de pannen. Vervolgens wordt de vogelvide vastgezet en uiteindelijk ook de nesten teruggeplaatst. De woningcoöperatie stelt de bewoners op de hoogte van deze actie.

Hierna is bij een van de huizenblokken op het dak een inspectie uitgevoerd. Door het Gooi's Bouwbedrijf werd aangewezen waar de nesten zaten. Sommige waren al leeg. In één nest werden nog eieren aangetroffen. Op dit huizenblok waren meerdere nesten aangetroffen.

Eind goed, al goed

De hier beschreven actie toont aan dat het door overleg en begrip mogelijk is niet altijd op de barricaden te hoeven gaan en dat er meegewerkt wordt, mits de betrokkenen daar geen negatieve effecten van ondervinden. In dit geval waren het zowel de aannemer, de bewoners als de vogels, die daar baat bij hadden.

Huismussen

Foto: Mark Eising